

« zurück blättern vor »

WECOWAĆ v. imp., ab 1590. **1)** ‘polieren’ – ‘polerować’: (1590) 1754 A. Kchn. 125, L *Siekiera w srebrze wecowana*. o (1954) 1955 Konw. Władza 13, DOR *Oliwiono zamki automatów, natłuszczonymi sukiennymi szmatami wecowano lufy*. – SPXVI, L, SWIL, SW, DOR (przestarz.). **2)** ‘etw. schärfen, indem man es an einem Riemen, Wetzstein o.ä. reibt’ – ‘ostrzyć coś przez pocieranie o rzemień, osełkę itp.’: 1632 Cn.Ad. 68, L *Ośla nie siecze, lecz kosy wecuie*. o 1674–1684 Szem.Sum. 285 *W tym Kłoto nieuchronną kosę tak wecuje, / Że się człek nie obaczy, jako powędruje / Do zimnego grobowca*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 77 *Podczaszy do miecznika: Panie bracie, rzece, / Na dyabłaście tak bardzo wecowali miecze?* o vor 1814 L *Wecować kogo, szlufować, wziąć go na tarkę, na przetak*. o (1839–1841) 1900 Rzew.H.Pam. 16, DOR *Zaczętem brzytwę wecować na pasku*. o (1950) 1952 Meis.Sześciu 96, DOR *Zaczął wecować [brzytwę] na rzemieniu*. – TR*, L, SWIL, SW, DOR (przestarz pot. środ.) sowie BAN. **3)** ‘jmdn. stark kritisieren, schlecht über jmdn. reden’ – ‘ostro kogoś krytykować, źle o kimś mówić, brać kogoś na języki’: 1861 Bartosz.Hist. 108, DOR *Długosz już ostrożny, przebiera w podaniach; jedne wciela do swojego dzieła, drugie odrzuca, zastanawia się i rozumuje. To samo inni, ostro wecują piastowskich kronikarzy*. o [LBel.] (†1912) 1950 Prus Kart. I 20, DOR *Kopa z czymś felietonistów warszawskich wecuje sobie cały rok języki na bruku tamtejszym*. – L (fig.), SW (przen.), DOR (przen.). ◇ **Etym:** nhd. *wetzen* v., ‘schärfen, reiben’, GRI. ◇ **Der:** *wywecować* v. pf., (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.2 312 o [LBel.] (1848) 1949 Chopin.Wyb. 48, DOR, zuerst geb. L, nur für Inh. 2, 3; *dowecować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2; *nawecować* v. pf., [hapax] 1954 Twórcz. 1 133, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2; *odwecować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2; *powecować* v. imp., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2; *zawecować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2; *zwecować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 2. ♠ Im Beleg von (1590) 1754 haben wir einmal *wecowany* in der Bedeutung ‘ätzen’ (bei Virgil *coelata*), also mit einem Einfluß von ↑*hecować*.

« zurück blättern vor »